

LUKAS 3

In de vorige studie zagen we hoe Jezus opgroeide in gehoorzaamheid aan God en in wijsheid. Nu maakt Lukas een grote sprong in de tijd. Ongeveer dertig jaar zijn voorbij, en opnieuw sprak God tot Israël. Dit keer niet vanuit de tempel maar de woestijn, door Johannes "de Doper". Zijn oproep tot bekering markeert een keerpunt in de geschiedenis van Gods reddingsplan. De Messias staat op het punt zich te openbaren en daarmee komen de langverwachte vervullingen van Gods beloften aan Israël nabij. Maar eerst moeten hun harten worden teruggebracht tot God.

1) LUKAS 3:1-6: DE ROEPING VAN JOHANNES

Opnieuw verbindt Lukas gebeurtenissen uit zijn evangelie aan specifieke historische personen en tijd in de geschiedenis. Zijn verslag gaat verder omstreeks 28 n.Chr. Toen keizer Tiberias over het Romeinse Rijk regeerde en Pontius Pilatus Romeinse stadhouder (*prefect*) was over de provincie Judea (het zuidelijk deel van Israël, inclusief Jeruzalem en Bethlehem). Een zoon van Herodes "de Grote" (uit Luk. 1), Herodes "Antipas", was *onderkoning* over Galilea, in het noorden van Israël, waar Nazareth, Kafarnaüm en het meer van Galilea liggen. Kajafas was op dat moment "officieel" de hogepriester, omdat de Romeinen de hogepriester Annas jaren eerder uit zijn ambt hadden gezet, maar het volk beschouwde Annas nog steeds als geestelijk leider.

 Lees Lukas 3:1-6

Besprek samen één of meerdere vragen, hoe spreekt deze tekst tot jou?

INTERPRETATIE: WAT ZEGT DEZE TEKST NOU EIGENLIJK?

Wat bedoelt de Bijbel ermee dat Johannes "de weg gereed maakt en vlak en recht maakt", en hoe doet hij dat?

DIEPGANG: WELKE INZICHTEN ZITTEN ER IN DEZE TEKST?

De woorden bekering, doop, weg/reis en woestijn komen vaker terug in de Bijbel. Wat voor terugkerend patroon of thema zie je daarin?

TOEPASSING: HOE PAS IK DIT TOE IN MIJN LEVEN?

Wat zou er in jouw hart of gewoonten "rechtgemaakt" kunnen worden als Jezus volgende week zou komen?

REFLECTIE: HOE GA IK HIERMEE OM?

Hoe kijk jij naar het idee van bekering, is dat voor jou iets eenmaligs, of een voortdurende houding?

2) LUKAS 3:7-14: VRUCHTEN VAN BEKERING

In de tijd van Johannes en Jezus was de waterdoop waarschijnlijk gebruikt voor proselieten (heidene die het Jodendom wilden toetreden). De doop was een ceremoniële daad die symbool stond voor het beginnen van een nieuw leven als Jood. Vermoedelijk was dit ritueel gebaseerd op de reinigingsrituelen met water uit het Oude Testament (Mikva'ot). Johannes de dooper riep echter alle Israëlieten op om zich te laten dopen, en niet alleen proselieten. Hiermee bestempelde hij eigenlijk alle Israëlieten als 'onrein'. Nog niet iedereen begreep wat Johannes aan het doen was maar men beschouwde hem wel als profeet, of zelfs Messias. Onder de menigte die zich liet dopen waren er nu ook Farizeeën en Sadduceeën gekomen, maar volgens Johannes met valse motieven.

 Lees Mattheüs 3:7 en Lukas 3:7-14

Bespreek samen één of meerdere vragen, hoe spreekt deze tekst tot jou?

INTERPRETATIE: WAT ZEGT DEZE TEKST NOU EIGENLIJK?

Hoe kunnen mensen volgens Johannes ontkomen aan het oordeel wat God op een dag over alle mensen zal brengen?

DIEPGANG: WELKE INZICHTEN ZITTEN ER IN DEZE TEKST?

Johannes zegt dat "de bijl al aan de wortel van de boom ligt bij bomen die geen vrucht dragen", in welke gelijkenissen van Jezus hoor je dezelfde waarschuwing terug? Voor wie zijn die waarschuwingen?

TOEPASSING: HOE PAS IK DIT TOE IN MIJN LEVEN?

Jezus is de enige bron die ware vruchten mogelijk maakt. Waar in jouw leven zou je Hem meer de ruimte willen geven om vrucht te dragen?

REFLECTIE: HOE GA IK HIERMEE OM?

De Farizeeën en Sadduceeën dachten dat ze gered waren omdat ze afstamden van Abraham. Ben jij wel eens onzeker over je redding (geweest)? Hoe kunnen wij de zekerheid van de redding krijgen?

3) LUKAS 3:15-18: DE DOOP VAN JOHANNES VS. DE DOOP VAN JEZUS

Johannes heeft grote indruk gemaakt in Israël. Mensen uit alle lagen van het volk komen naar hem toe en vragen hem wat ze moeten doen om op goede voet met God te komen. Johannes' oproep tot bekering wekt hoop, verwachting én nieuwsgierigheid. In een tijd waarin al eeuwen geen profeet meer gesproken heeft, en het volk wordt onderdrukt door de Romeinen, beginnen sommigen zich af te vragen: zou Johannes de Messias kunnen zijn?

 Lees Lukas 3:15-18, Handelingen 19:3-5, 1 Petrus 3:21 en Titus 3:4-5

Bespreek samen één of meerdere vragen, hoe spreekt deze tekst tot jou?

 INTERPRETATIE: WAT ZEGT DEZE TEKST NOU EIGENLIJK?

Johannes doopte met water tot bekering, maar Jezus doopt met de Heilige Geest. Wat is het verband en het verschil tussen die twee, en waarom blijven wij vandaag nog met water doppen?

 TOEPASSING: HOE PAS IK DIT TOE IN MIJN LEVEN?

Johannes noemt zichzelf niet waard om zelfs maar Jezus' sandalen los te maken. Wat betekent het praktisch om Jezus te erkennen als meerdere in je keuzes, houding of omgang met anderen?

 DIEPGANG: WELKE INZICHTEN ZITTEN ER IN DEZE TEKST?

Johannes zegt dat Jezus zal dopen met de Heilige Geest en met vuur. Hoe kunnen we die twee interpreteren: persoonlijk, voor Israël toen, én in wat nog komen zal?

 REFLECTIE: HOE GA IK HIERMEE OM?

Heb jij wel eens een periode gehad waarbij God jou 'door het vuur gelouterd heeft'?

4) LUKAS 3:19-20: JOHANNES GEVANGENGENOMEN

De woorden van Johannes hadden groot gezag onder het volk, maar brachten ook spanningen met zich mee. Herodes Antipas, de onderkoning (viervorst) over Galilea, had de vrouw van zijn broer Filippus tot vrouw genomen, wat volgens de Joodse wet verboden was (Lev. 18:16). Johannes, die voor niemand terugdeinsde, sprak hem daarop aan. In een tijd waarin de meeste leiders zwegen uit angst of eigenbelang, durfde Johannes de waarheid te blijven verkondigen, met alle gevolgen van dien.

 Lees Lukas 3:19-20 en Mark. 6:18

Bespreek samen één of meerdere vragen, hoe spreekt deze tekst tot jou?

 INTERPRETATIE: WAT ZEGT DEZE TEKST NOU EIGENLIJK?

Als Johannes "de grootste profeet" wordt genoemd, wat kunnen we dan van hem leren wat het betekent om een profeet te zijn?

 DIEPGANG: WELKE INZICHTEN ZITTEN ER IN DEZE TEKST?

Kun jij Bijbelse voorbeelden bedenken waarbij mensen gevangen werden genomen omwille van hun geloof? Hoe liep dat af?

 TOEPASSING: HOE PAS IK DIT TOE IN MIJN LEVEN?

Wat kunnen wij leren van Johannes' houding als het spreken van waarheid of vasthouden aan geloof ons iets kost?

 REFLECTIE: HOE GA IK HIERMEE OM?

Johannes verloor zijn vrijheid, maar bleef innerlijk vrij. Waar vraagt God vandaag misschien van jou om moedig te zijn en niet te zwijgen, ook al kost dat iets?

5) LUKAS 3:21-38: JEZUS GEDOOPT

Na de gevangenneming van Johannes richt Lukas onze aandacht opnieuw op Jezus. Hij had eerder al de afkomst van Jezus via Jozef genoemd, niet omdat Jozef zijn biologische vader was, maar omdat Lukas Jezus' wettige en menselijke afstamming wil laten zien: Hij behoort werkelijk tot Israël, tot David, en uiteindelijk tot Adam (tot de mensheid zelf). De doop van Jezus markeert

het begin van Zijn bediening; de geslachtslijn laat zien waar Hij vandaan komt en voor wie Hij komt.

 Lees Lukas 3:21-38

Bespreek samen één of meerdere vragen, hoe spreekt deze tekst tot jou?

INTERPRETATIE: WAT ZEGT DEZE TEKST NOU EIGENLIJK?

Jezus is al mens gehoorzaam aan de oproep om gedoopt te worden. Wat zegt de Stem uit de hemel over wie Hij is? (Tip: Jes. 42:1)

DIEPGANG: WELKE INZICHTEN ZITTEN ER IN DEZE TEKST?

Door de Bijbel heen gebruikt God water als grens tussen oud en nieuw: bij de schepping, de zondvloed, bij de doortocht door de Rode Zee en bij de Jordaan. Hoe kun je Jezus' doop zien als de vervulling van dat patroon?

TOEPASSING: HOE PAS IK DIT TOE IN MIJN LEVEN?

Wat betekent het voor jou dat God, net als bij Jezus, Zijn liefde uitspreekt vóórdat je iets hebt gedaan?

REFLECTIE: HOE GA IK HIERMEE OM?

Wanneer heb jij ervaren dat God tot jou sprak of bevestigde wie jij bent in Hem?

SAMENVATTING

Lukas 3 vormt het keerpunt tussen verwachting en vervulling. Na eeuwen van stilte spreekt God opnieuw tot Israël. Niet in de tempel, maar in de woestijn, door Johannes. Zijn oproep tot bekeering bereidt de harten van het volk voor op de komst van de Messias. Bekering is geen uiterlijk ritueel, maar een verandering van hart die vrucht draagt in het dagelijks leven.

Johannes wijst niet naar zichzelf maar naar Jezus: Hij zal dopen met de Heilige Geest en met vuur. In Hem begint Gods herschepping, de oude wereld van zonde en uiterlijke religie maakt plaats voor nieuw, oprecht leven door de Geest.

Wanneer Jezus zich laat dopen, wordt zichtbaar wie Hij is: de Zoon van God, geliefd door de Vader en gezalfd met de Geest. Met Hem begint het nieuwe volk van God, een nieuwe schepping, en de vervulling van al Gods beloften.